Затверджую
В. о. голови приймальної комісії
НУ «Запорізька політехніка»
_____доц. Гугнін Е.А.
« 01 » березня 2021 року

ПРОГРАМА

фахового випробування з основ економічної теорії для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» на основі раніш здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст».

Для оцінки знань абітурієнтів з вступного екзамену фаховою атестаційною комісією розроблені тестові завдання, які відповідають змісту навчання за ОКР «молодший спеціаліст». Критеріально-орієнтовані тестові завдання дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей необхідних для засвоєння змісту навчання за ступенем «бакалавр».

Вступники повинні знати і вміти:

– основні категорії, економічні закони, механізм їх дії в умовах функціонування ринкової економіки;

– основні поняття, форми розвитку, роль конкуренції в умовах ринкової економіки;

– роль підприємства та підприємництва в системі ринкових відносин, особливості формування витрат виробництва, роль прибутку в діяльності підприємств;

– показники розвитку національної економіки, рівноваги національного ринку;

– основні поняття і показники розвитку фінансової системи і бюджетно-податкової політики держави, економічної ролі держави в ринковій економіці;

– чинники розвитку світового господарства, інтеграційних процесів, світових валютних відносин та глобальних економічних проблем сучасності;

– аналізувати механізми функціонування національної та світової економічної системи;

– застосовувати методологію комплексного економічного аналізу основних макро- та мікроекономічних показників розвитку національної економічної системи, особливостей її функціонування в умовах глобалізації світового господарства.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Економічна теорія як наука. Економічна система суспільства та ринковий механізм:

– Предмет, методи, функції економічної теорії.

– Економічні закони і категорії.

2. Ринкова інфраструктура та ринковий механізм:

– Економічні потреби, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб.

– Економічні інтереси, їх види та взаємодія.

– Суспільне виробництво як основа економічної системи.

– Власність та її роль в економічному розвитку суспільства.
– Товар і його властивості. Теорії вартості.
– Сутність і функції грошей. Види грошей.
– Грошовий обіг і його закони.
– Сутність і функції ринку. Структура ринку, критерії розмежування.
– Поняття і сутність інфраструктури ринку.
– Закон попиту. Крива попиту. Еластичність попиту за ціною.
– Закон пропозиції. Коефіцієнт еластичності пропозиції.
– Взаємодія попиту і пропозиції. Утворення ціни рівноваги та її зміна.
– Конкуренція та її роль у ринковій економіці. Види і форми конкуренції.
– Монополія: суть, типи, види.
– Витрати виробництва і ціна товару.

3. Підприємництво в системі ринкових відносин. Витрати виробництва і прибуток:

– Поняття підприємницької діяльності, її функції та принципи.
– Фактори, процеси і результати виробництва. Виробнича функція.
– Сутність, джерела формування прибутку.
– Сутність і теорії витрат виробництва. Види витрат виробництва.
– Прибуток, його види та функції.
– Норма прибутку, максимізація прибутку і чинники, що її визначають.

4. Доходи населення в ринковій економіці та їх розподіл:

– Поняття доходу і його класифікація.
– Заробітна плата: основні функції, форми і системи. Фактори, які впливають на заробітну плату.
– Номінальна і реальна заробітна плата, особливості формування в Україні.
– Прибуток на капітал. Рентний доход.
– Домогосподарства, їх роль в ринковій економіці. Сімейний бюджет.

5. Національна економіка. Основні макроекономічні показники:

– Сутність і фази суспільного відтворення. Просте і розширене відтворення.
– Основні макроекономічні показники.
– Особистий доход (ОД). Національне багатство.
– Сукупний попит та пропозиція.
– Необхідність та сутність державного регулювання ринкової економіки.
– Економічні функції держави.

6. Фінансова система і бюджетно-податкова політика:

– Сутність, функції, види фінансів та їх роль у ринковій економіці.
– Бюджетна система України. Державний бюджет. Бюджетний дефіцит. Державний борг.
– Сутність і функції податків. Види податків.
– Податкова система і фіскальна політика держави. Принципи оподаткування. Крива Лаффера.
– Банківсько-кредитна система. Сутність, функції та форми кредиту. Принципи кредиту.

7. Макроекономічна нестабільність і економічне зростання:

– Циклічні коливання економіки.
– Матеріальна основа і тривалість різних видів циклів. Фази ділового циклу.
– Безробіття. Визначення і типи безробіття.
– Економічні і соціальні наслідки безробіття. Закон Оукена.

– Сутність, види і причини інфляції. Крива Філліпса.

– Поняття економічного зростання і методи його вимірювання. Екстенсивний, інтенсивний і змішаний типи економічного зростання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня). Складність екзаменаційних завдань визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1-й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, для відповіді на які достатньо знати основні поняття і категорії економічної теорії.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2-й рівень, який містить 10 завдань середнього рівня складності, дозволяє з'ясувати рівень знань абітурієнта щодо закономірностей та основних взаємозв'язків між основними економічними категоріями.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється трьома балами.

3-й рівень містить 10 завдань підвищеної складності, відповідь на які вимагає вміння абітурієнтом застосовувати економічні знання для вирішення конкретної проблемної ситуації.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 100 балів (шкала оцінювання від 100 до 200 балів).

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить не менше 102.

У разі наявності в роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання, за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки і міркування, що приводять до відповіді на завдання, абітурієнт виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише вірність закреслених відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е в листі відповіді.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

17. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид., доповн. К.: Знання, 2014. 710 с.

18. Економічна теорія: політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. Вид. 6-те, перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2017. 719 с.

19. Економічна теорія: навч. посіб. / За заг. ред. В. П. Якобчук. Житомир: В. Б. Котвицький, 2015. 456 с.

20. Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Сучасна економіка: навчальний посібник. К.: Вища школа, 2017. 326 с.

21. Захожай В. Б., Козлова А. І., Діденко О. А. та ін. Економічна теорія: навч. посіб. / під кер. та наук. ред. В. Б. Захожая. К.: ДП «Вид. дім. «Персонал», 2016. 520 с.

22. Круш П.В., Депутат В.І., Тульчинська С.О. Основи економічної теорії / за заг. ред. П. В. Круша: навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 448 с.

23. Кулішов В.В., Падалка О.С., Вачевський М.В., Кильова Г.О., Мадзігон В.В., Кулішов В.С. Основи ринкової економіки: навч. підручник. Львів: Магнолія 6, 2018 р. 472 с.

24. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. та ін. Економічна теорія : підручник / за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.

25. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. 2-ге вид., перероб. та доп. К. : Центр учб. літ., 2016. 226 с.

26. Мочерний С.В., СкотнийВ.Г. Основи економічної теорії: підручник. Львів: Ліга-Прес, 2018. 600 с.

27. Основи економічної науки : навч. посібник для самост. підгот. до курсов. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх та ін. ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. К. : Центр учб. літ., 2015. - 324 с.

28. Основи економічної теорії: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти неекономічних спеціальностей / за ред. акад. І.Ф. Прокопенка. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2015. 260 с.

29. Слатвінський М. А. Економічна теорія. Макроекономіка: навч. посібник Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 188 с.

30. Якобчук В. П. Економічна теорія: навч. посібник. 3-тє вид., перероблене. К.: Видавництво Ліра К, 2015. 408 с.

31. Якобчук В.П., Ходаківський Є.І., Литвинчук І.Л., Симоненко Л.І., Сайкевич М.І., Довженко В.А., Захаріна О.В., Тищенко С.В., Іванюк О.В., Кравець І.В., Пугачова Н.С.
Яремко Л.А., Ващишин А. М.Перехідні економічні системи: навч. посібник. К.: Видавництво "Каравела". 2018. 368 с.

32.Якобчук В.П., Ходаківський Є.І., Литвинчук І.Л., Симоненко Л.І., Сайкевич М.І., Довженко В.А., Захаріна О.В., Тищенко С.В., Іванюк О.В., Кравець І.В., Пугачова Н.С. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В. П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра. К, 2020. 450 с.

Затверджено на засіданні
фахової атестаційної комісії
« 01 » березня 2021р.

Голова фахової атестаційної комісії О.В. Чумак